

Till
TCO

Remissyttrande

Ju2023/00106 Justitiedepartementet

Datum
2023-05-25

Våra referenser
Sofia Tot, Victor Bernhardtz

Remiss av promemorian Ett höjt försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare

Sammanfattning

I promemorian föreslås att en god försörjning enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) ska innebära att en arbetskraftsinvandrare får en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige. För närvarande uppgår det beloppet till 26 560 kr. Förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2023.

Unionen avstyrker förslaget om att en god försörjning enligt 6 kap. 2 § utlänningslagen ska innebära att en arbetskraftsinvandrare får en lön som uppgår till minst 80 procent av den medianlön som Statistiska centralbyrån publicerar för Sverige.

Unionen avstyrker förslaget att förordningsändringen ska träda i kraft den 1 oktober 2023 enligt gällande övergångsbestämmelser i utlänningslagen.

Övergripande kommentarer

Det nuvarande systemet för arbetskraftsinvandring i Sverige infördes 2008 och har beskrivits som ett av de mest öppna i världen. Öppenheten i systemet har dock medfört en ökad risk för utnyttjande och missbruk.

I november 2022 infördes en ändring i utlänningslagen 6 kap 2 § från att anställningen ska ”göra det möjligt för utlänningen att försörja sig” till att anställningen ska ”göra det möjligt för utlänningen att uppnå en god försörjning”. Lagändringen träder i kraft den dag som regeringen bestämmer och ska sammanfalla med den dag som regeringen i förordning preciserar vilket belopp som minst ska utgöra en god försörjning.

Syftet med en höjning av försörjningskravet till 26 560 kr anges i promemorian vara att förhindra att systemet för arbetskraftsinvandring används för de lägst betalda yrkena där krav på kvalifikationer saknas, förhindra konkurrens med låga löner och minska risken för att arbetskraftsinvandrarerna hamnar i ekonomisk utsatthet. Vidare anges att en höjd försörjningsnivå är nödvändig för att reglera under vilka förutsättningar det är rimligt och försvarbart att en arbetskraftsinvandrare från tredje land ska kunna komma till Sverige och arbeta.

En viktig utgångspunkt för Unionen för ett hållbart system är ett tydligt och överskådligt regelverk där lön och villkor enligt kollektivavtal upprätthålls samtidigt

som arbetsgivarna ges möjlighet att rekrytera den kompetens som behövs. Dagens regelverk kan och bör förbättras i syfte att bevara systemets legitimitet, säkerställa arbetskraftsinvandrare goda villkor i nivå med kollektivavtal och därmed motverka löne- och villkorsdumpning.

Unionen anser inte att begreppet god försörjning ska kopplas till en procentandel av medianlönen på svensk arbetsmarknad. Ett sådant villkor är för generellt, oprecist och saknar nödvändig koppling till den svenska arbetsmarknadsmodellen. Det är genom kollektivavtal som de bästa förutsättningarna för att värna individens villkor och trygghet skapas, samtidigt som kollektivavtal underlättar för arbetsgivare att göra rätt.

Synpunkter på förslag

4. En god försörjning ska motsvara 80 procent av medianlönen

Frågan om förhöjd försörjningsnivå vid arbetskraftsinvandring från tredje land har aktualiserats tidigare under 2020-talet, som metod för att motverka arbetslivskriminalitet. Den statliga utredningen *Ett förbättrat system mot arbetskraftsexploatering m.m.* (SOU 2021:88) landande i sitt slutbetänkande i slutsatsen att ett höjt inkomstkrav för att beviljas arbetstillstånd inte är ändamålsenligt för att motverka det missbruk av systemet som utredningen kartlade. Med andra ord, en höjd nivå av vad som räknas som god försörjning bedömdes då inte vara ett effektivt verktyg för att stävja arbetslivskriminalitet.

Unionen delar i sig bedömningen som görs i promemorian om att försörjningskravet om 13 000 kronor som tidigare har gällt är alldeles för lågt då det inte har följt med löneutvecklingen i samhället. Unionen bedömer dock att det bästa sättet att motverka missbruk och att säkerställa goda villkor för arbetskraftsinvandrare är att gällande kollektivavtal ska vara styrande på ett tydligare sätt än vad som är fallet i dag.

Om det tydliggörs att lagstiftningen ska tillämpas så att villkor för ett arbetstillstånd är att lönen och övriga villkor ska vara på samma nivå som för andra anställda med motsvarande erfarenhet och befattning, enligt det kollektivavtal som gäller för yrket, så uppfyller det enligt Unionens mening kravet på en god försörjning.

En sådan förstärkning av det nuvarande regelverket i syfte att säkerställa att lönen för en arbetskraftsinvandrare ska vara på samma nivå som för andra anställda med samma yrkeserfarenhet och befattning bör då också kombineras med en regel om att den anställning som en arbetskraftsinvandrare ska erbjudas ska vara på heltid.

Ovanstående skulle enligt Unionens bedömning vara tillräckliga för att uppnå syftet att trygga villkoren kopplat till försörjning för arbetskraftsinvandrare och också motverka utnyttjande och missbruk. Med en sådan lösning, som följer lönebildningen på de olika avtalsområdena på svensk arbetsmarknad, skulle en ytterligare

reglering av försörjningskrav inte vara nödvändig. En sådan lösning skulle också vara följsam med den svenska modellen.

I sammanhanget kan det också läggas till att det kan behövas ytterligare myndighetsinsatser för att bekämpa arbetslivskriminalitet. Här ser Unionen positivt på det initiativ som sker i samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Migrationsverket, Polismyndigheten, Skatteverket och Åklagarmyndigheten.

5. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Lagändringen och förordningsändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2023.

Enligt övergångsbestämmelserna till lagändringen ska det höjda försörjningskravet tillämpas på nyansökningar och förlämningsansökningar som prövas från och med tidpunkten då lag- och förordningsbestämmelserna träder i kraft. Migrationsverkets handläggningstider uppgår för närvarande till mellan 4 – 10 månader för nyansökningar och 6 – 16 månader för förlämningsansökningar.

Det finns alltså risk att arbetskraftsinvandrare som ansöker om nytt eller förlängt tillstånd nu enligt gällande regelverk kommer att få avslag på sina ansökningar på grund av omständigheter som varken arbetskraftsinvandraren eller arbetsgivaren kan förutse nu. Unionen anser därför att dagen för ikraftträdande bör skjutas fram. Alternativt anser Unionen att övergångsbestämmelserna ska ändras så att de nya reglerna ska tillämpas på ansökningar som inkommer till Migrationsverket från och med den 1 oktober 2023.

Martin Linder, Förbundsordförande, Unionen